

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

on the theme " *Architecture is the Abode of Time* "which will be held at
Samarkand State Architecture and Construction University

ISHLAB CHIQRISHDA ZAMONAVIY SANOAT DIZAYNINING ROLI

Kamoliddin Behzod nomli Milliy dizayn va rassomlik instituti "Dizayn" kafedrasini o'qituvchisi
Pirmatova Durdona Sherzod qizi

Annotatsiya: Ushbu maqola sanoat dizaynining ishlab chiqarishdagi ahamiyatiga bag'ishlangan. Dizaynning mahsulot ishlab chiqarishga ta'siri ochib berilgan va zamonaviy dunyoda texnik dizayner faoliyatining asosiy yo'nalishlari tavsiflangan. Turli mamlakatlarda ergodizaynning rivojlanishi va uslubning shakllanishi tasvirlangan.

Kalit so'zlar: kompozitsiya, sanoat grafikasi, sanoat dizayni, uslublar, badiiy dizayn texnikasi, ergonomika.

Dizaynerning ishi odamni o'rab turgan ob'ektlarni loyihalash bilan bog'liq: mashinalar, narsalar, asboblari, murakkab texnologik uskunalardan tortib sanoat korxonalarining murakkab uskunalarigacha. Dizaynerlarning faol bunyodkorlik ishlari natijasida odamlarga zarur bo'lgan mahsulot va tovarlar ishlab chiqarish ko'p karra ko'paydi, obyektlarning o'zi esa butunlay boshqacha qiyofa kasb etdi.

Sanoat dizayni - bu mahsulotlarni ommaviy ishlab chiqarishga qaratilgan badiiy dizayn. [1]

Dizaynning ma'nosi - kerakli va foydali narsalarni chiroyli narsaga aylantirishdir. Narsa narxidan qimmatroq ko'rinishi kerak. "Xunuk narsa sotilmaydi", deydi ular biznes olamida. Yashash muhitining vizual komponenti dizayn ijodkorligining ustuvor ob'ektlaridan biridir, chunki inson hayot jarayonida barcha ma'lumotlarning 80% dan ortig'ini vizual idrok etish orqali oladi.

1969 yilda ICSID, Xalqaro Dizayn Tashkilotlari Kengashi Kongressi "dizayn" ni ijodiy faoliyat sifatida belgilab berdi, uning maqsadi sanoat tomonidan ishlab chiqarilgan ob'ektlarning shakli va ma'nosini aniqlashdir [1, p. 13]. Va bu nafaqat tashqi ko'rinishga, balki ushbu elementlarning funktsional va dizayn xususiyatlariga, ularni ishlab chiqarish texnologiyasiga, ergonomik talablarga muvofiqligiga, ulardan foydalanishning qulayligi va xavfsizligiga ham tegishli.

Dizayn usullari va texnologiyalari funktsional jihatdan zarur bo'lgan narsalarni estetik jihatdan mukammal qilib qayta qurish pozitsiyasiga asoslanadi.

Sanoat dizayni marketing, san'at va texnologiya elementlarini o'z ichiga oladi. Dizayn mahsulotni yaratish jarayonining texnologik va konstruktiv tomoniga katta ta'sir ko'rsatadi. [2,3]

Sanoat dizayni marketing, san'at va texnologiya elementlarini o'z ichiga oladi. Dizayn mahsulotni yaratish jarayonining texnologik va konstruktiv tomoniga katta ta'sir ko'rsatadi. Ko'p yillik tajriba shuni ko'rsatadiki, mahsulot dizayni faqat dizayner, konstruktor va texnolog yaqin ijodiy aloqada ishlaganda va ularning har biri bir-birining vazifasiga xayrixoh bo'lgandagina yaxshi natijalar beradi.

Ko'p yillik tajriba shuni ko'rsatadiki, mahsulot dizayni faqat dizayner, konstruktor va texnolog yaqin ijodiy aloqada ishlaganda va ularning har biri bir-birining vazifasiga xayrixoh bo'lgandagina yaxshi natijalar beradi.

Haqiqiy dizayner xavfsiz yashash muhitini yaratish, ergonomikani yaxshilash, mavjud materiallarni moslashtirish va butunlay yangilarini ishlab chiqishda tadqiqot guruhining bir qismi bo'lishi kerak.

Texnik dizayner texnologiya, dizayn va dizaynni birlashtiradi. Dizayner o'z ishida barcha dizayn vositalaridan foydalanadi: texnik dizayndan kompozitsion shakl shakllantirishgacha, funktsional tahlildan tashkiliy, predmet muhitining konseptual modellari gacha. Shunga qaramay, bu vositalarning barchasi ob'ektiv dunyo va aloqa olami masalalarining butun majmuasini loyihalovchi tomonidan umumiy madaniy, badiiy va xayoliy tushunchani ochishga bo'ysunadi.

Zamonaviy ishlab chiqarish sharoitida odam ko'pincha psixofiziologik imkoniyatlar chegarasida ishlaydi, bu esa baxtsiz hodisalarga olib keladi.

Ergonomika insonning mehnat jarayonlaridagi funksional imkoniyatlarini o'rganadi, maqbul yashash sharoitlari va yuqori mehnat unumdorligini shakllantirish qonuniyatlarini topadi.

Ergonomik talablar shuni ko'rsatadiki, inson omillarini chuqur hisobga olish sanoat mahsulotlarini badiiy loyihalashning butun jarayonining ajralmas qismi bo'lib, natijada ob'ektlardan foydalanish qulayligi, ish sharoitlariga maksimal darajada muvofiqligi va inson hayoti sharoitlarini optimallashtirishga olib keladi [4].

Dizayn ob'ekti qanchalik texnik jihatdan murakkab bo'lsa, inson omilining roli kattaroqdir.

Hozirgi vaqtda dizayn va ergonomikaning kesishmasida shakllangan intizom bo'lgan ergodizaynga katta e'tibor berilmoqda. Ergodesign "inson omili" ning ilmiy ergonomik ishlanmalarini dizayn dizayn tadqiqotlari bilan bir butunga bog'laydi.

Barcha ob'ektlarda umumiy stilistik naqshlar va material, shakl va texnologiyaning umumiy munosabatlari mavjud. Shunday qilib, dizayn ob'ektiv dunyoning birligi uchun javobgardir.

Dizaynning muvaffaqiyatli rivojlanishi uchun ma'lum darajadagi rivojlanish, iqtisodiy sharoitlar, yuqori texnologiya, rivojlangan sanoat va odamlarning yuqori farovonligi kerak.

An'anaviy ravishda dizaynga yo'naltirilgan davlatlar mavjud - Germaniya, AQSh, Italiya, Yaponiya. Ularda savdo va ishlab chiqarish dizaynning doimiy mijozlari hisoblanadi. Dizayn barcha faoliyatga tom ma'noda kirib boradigan mamlakatlar bor. Ular orasida Italiya, Finlyandiya, Shvetsiya, Norvegiya, Yaponiya bor. Ushbu mamlakatlarda ommaviy ishlab chiqarishni rivojlantirishda tijorat dizayni (uslub) muhim rol o'ynaydi - bu mahsulotning tashqi ko'rinishi o'zgartiriladigan, funktsiyaning o'zgarishi bilan bog'liq bo'lmagan va tegishli bo'lmagan rasmiy-estetik modernizatsiyaning maxsus turi. uning texnik yoki operatsion sifatini sezilarli darajada yaxshilash. Styling mahsulotga moda, zamonaviy, iste'molchi uchun qulay, tijorat uchun qulay ko'rinish va shakl beradi. U o'ziga xos turmush tarzi xususiyatlari va moda bilan chambarchas bog'liq.

Korporativ identifikatsiya mahsulot reklamasida muhim rol o'ynaydi. U asosiy elementlarni o'z ichiga oladi: tovar belgisi, logotip, shrift, rang, shuningdek, vizual ma'lumotlarning butun xilma-xilligi: qadoqlash, hujjatlashtirish, reklamadan tortib vizual aloqa elementlari, transport vositalari, binolar va boshqalar. Korporativ identifikatsiyani yaratishda ajralmas element. Bu sanoat grafikasi bo'lib, u afishalar, bosma nashrlar, axborot belgilari, xavfsizlik belgilari, piktogrammalar, belgilar, reklama - tipografik yoki boshqa texnik vositalar bilan takrorlangan barcha vizual echimlarni o'z ichiga oladi.

Sanoat grafikasi sanoat mahsulotlarini ishlab chiqish va sotish (tovar belgilari, yorliqlar, nashriyot belgilari, reklama nashrlari, kataloglar, prospektlar, bukletlar va boshqalar) va ishlab chiqarishni boshqarish sohasida (biznes qog'ozlari, blankalar) grafik dizayn turidir. , konvertlar va boshqalar). Sanoat grafikasi tijorat va sanoat reklamasini bilan chambarchas bog'liq.

Shunday qilib, sanoat dizayni quyidagilarni ko'rib chiqadi va tahlil qiladi:

- mahsulotning texnik imkoniyatlari va funksiyalariga muvofiqligi;
- mahsulotning inson tanasi tuzilishi va ergonomik talablarga muvofiqligi;
- ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorligi;
- mahsulotning yangi shakli va rangi;
- foydalanish qulayligi, xavfsizligi. [5]

Zamonaviy dizayner ishining dolzarbligi dizayn, shakllantirish va ishlab chiqarish texnologiyasidagi o'zgarishlarni rag'batlantirishdan iborat, chunki har qanday yangi ishlanma innovatsion echimni o'z ichiga olishi kerak.

Zamonaviy ishlab chiqarish ehtiyojlarini hisobga olgan holda yaratilgan "Sanoat dizayni" kursi quyidagi bo'limlarni o'z ichiga oladi: umumiy tushunchalar, dizaynning rivojlanish tarixi, dizayn uslublari, dizayn bosqichlari, sanoat grafikasi, dizayn echimlarining funksional, konstruktiv texnologik asoslari, ergonomika.

Yangi texnologiyalar, veb-resurslar, materiallar va multimedia axborot mahsulotlarining keng joriy etilishi dizayn, materialshunoslik, mashinasozlik, qayta ishlash texnologiyasi, ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish, shuningdek, fundamental ma'lumotga ega bo'lgan yuqori malakali fanlararo mutaxassislarga ehtiyojni yuzaga keltirdi. kasbiy muammolarni hal qilish uchun kompyuter texnologiyalari sohasida bo'lgani kabi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Дизайн. Иллюстрированный словарь справочник / Г. Б. Минервин, В. Т.
2. Шимко, А. В. Ефимов и др.: Под общей редакцией Г. Б. Минервина и В.
3. Т. Шимко. – М.: «Архитектура-С», 2004, 288 с. ISBN 5-9647-0021-7
4. Durdona P. Development of Industrial Design Sector in Uzbekistan //CENTRAL ASIAN JOURNAL OF ARTS AND DESIGN. – 2023. – Т. 4. – №. 6. – С. 10-12.

5. Sultanova M. F. et al. The Effect of architectural design and its dimensions on human psychology //NVEO-natural volatiles & essential oils Journal| NVEO. – 2021. – C. 1601-1610.